

**PROJEKT PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE
GOMUNICE NA LATA 2020-2025**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
III. PODSTAWY PRAWNE	6
IV. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY GOMUNICE	7
V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	8
1. Przemoc domowa w rodzinach uczniów	8
2. Problem przemocy domowej w gminie Gomunice	11
3. Pomoc i wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie	16
4. Realizatorzy Programu	16
5. Adresaci Programu	17
VI. CELE PROGRAMU	17
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	21
VIII. MONITORING I EWALUACJA	21

I. WSTĘP

„Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą”.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załączek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro, państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny dlatego jej rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie - w tym opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą; zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Najczęściej ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i niepełnosprawne, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęci przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

Wyodrębnia się kilka rodzajów przemocy, które mają swoje charakterystyczne wyznaczniki, ale też wiele elementów wspólnych:

- **przemoc fizyczna** – obejmuje wszelkiego rodzaju bezpośrednie działania z użyciem siły, tj. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.
- **przemoc psychiczna** – odznacza się sprawowaniem przez sprawcę kontroli nad ofiarami i przyjmuje formę wyśmiewania poglądów, religii, pochodzenia, narzucania własnych poglądów, karania poprzez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stałą krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolację społeczną, domaganie się posłuszeństwa, ograniczania snu i pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.
- **przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieścizot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia seksualnego oraz demonstrowaniu zazdrości i krytyce zachowań seksualnych.
- **przemoc ekonomiczna** – obejmuje działania mające na celu całkowite uzależnienie finansowe ofiary od sprawcy, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie

podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych, odrzuceniem emocjonalnym itp.

Przemoc dzieli się również na: gorącą, czyli taką, która naładowana jest furją, złością, gniewem, jest pełna ekspresji oraz przemoc chłodną, która stosowana jest bez gniewu, z premedytacją, jest uporządkowana, mogą jej przyświecać pozytywne cele, tj. przekonania, filozofia, wiara itp.

Przemoc dotyka nie tylko rodziny. Jest to zjawisko społeczne o szerokim kontekście, występuje również jako:

- przemoc w grupach rówieśniczych, w szkołach, internatach itp.,
- przemoc na ulicy, na stadionach,
- przemoc w środkach masowego przekazu,
- przemoc związana z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków,
- przemoc w państwach źle rządzonych, z dyktaturą itp.,
- przemoc międzynarodowa.

Wspólną cechą wszystkich zjawisk jest chęć podporządkowania sobie, wykorzystywania słabszej strony przez silniejszą.

W świetle polskiego prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostaje zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. kodeksu karnego (t.j. Dz.U. z 2018 poz.1600). Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat”.

„§1a. Kto znęca fizycznie i psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek , stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od miesięcy do lat 8”.

„§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat”.

„§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub §2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie , sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”.

Przemoc w rodzinie nie jest jednorazowym aktem. Jest to proces i ma tendencje do powtarzania się. Nie zatrzymana przemoc narasta. Jej powstanie powoduje cykliczne

powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy kolejno następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.
2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc czy złożyć skargę.
3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy o okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego właśnie pragną. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli, z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

III . PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Gomunice na lata 2020-2025 wynika z art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r. poz.1507 z późn. zm) oraz ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. 2018 r. poz.2137).

Program jest spójny z:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 ustanowionym Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r.

2. Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gomunice na lata 2014-2020.

IV. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY GOMUNICE

Gmina Gomunice jest gminą wiejską, położoną w południowej części województwa łódzkiego, w powiecie radomszczańskim. Zajmuje powierzchnię 62,57 km² i obejmuje 24 miejscowości tworzące 10 sołectw: Chruścin, Chrzanowice, Gertrudów, Gomunice, Karkoszki, Kletnia, Kocierzowy, Piaszczyce, Słostowice i Wąglin. Siedziba władz gminy - miejscowość Gomunice – znajduje się w odległości 10 km od Radomska, 27 km od Bełchatowa, 33 km od Piotrkowa Trybunalskiego i 79 km od Łodzi. Według stanu na 30.06.2019 roku liczba mieszkańców wyniosła 5 861 osób w tym 2 893 mężczyzn i 2 968 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest postępujący proces starzenia się ludności, na co wpływ ma stały spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz systematyczny wzrost liczby seniorów.

Gmina jest typową gminą podmiejską o charakterze rolniczo – przemysłowym z rozwiniętą funkcją obsługi rolnictwa. Najlepsze obszary rolnicze znajdują się w miejscowościach: Wąglin, Piaszczyce, Chrzanowice, i Kletnia gdzie funkcjonują małe i średnie gospodarstwa rolne nastawione na produkcję zbóż, ziemniaków oraz hodowlę trzody chlewnej i bydła mlecznego. W miejscowości Kocierzowy zlokalizowane są stacje: Hodowli i Unasienniania Świń oraz wiodąca w Europie Hodowli i Unasienniania Pszczół. Należą one do Mazowieckiego Centrum Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Łowiczu i zapewniają materiał zarodowy dla całego regionu.

W gminie funkcjonuje ponad 300 podmiotów gospodarczych (zdecydowana większość z nich ma charakter prywatny). Działalność gospodarcza w gminie prowadzona jest w takich sekcjach jak: handel hurtowy i detaliczny oraz usługi w zakresie napraw, przetwórstwo przemysłowe i budownictwo. Według stanu na grudzień 2018 roku stopa bezrobocia w gminie była na poziomie 3,2%. Stopa bezrobocia dla powiatu 5,30%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Gomunice wynosiła 121 osób w tym 75% stanowiły kobiety, 25% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,72%. W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajduje się 1 żłobek dysponujący 18 miejscami, 2 oddziały przedszkolne przy szkołach. Działalność kulturalną na jej terenie ogniskuje się z kolei wokół Gminnej Biblioteki Publicznej, która ma

swoją filię w Chrzanowicach oraz punkt biblioteczny funkcjonujący wspólnie ze Świetlicą Wiejską w Wągliniu.

Upowszechnianiem i rozwijaniem sportu i rekreacji w gminie zajmują się Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gomunicach oraz kluby sportowe. Gmina dysponuje bazą sportowo-rekreacyjną obejmująca między innymi takie obiekty, jak: hala sportowa i boisko wielofunkcyjne w Gomunicach oraz stadiony sportowe w Gomunicach i Chrzanowicach. Na obiektach tych każdego roku odbywa się kilkanaście dużych imprez i zawodów, w większości sportowych.

W gminie funkcjonuje 1 zakład opieki zdrowotnej tj. Ośrodek Zdrowia w Gomunicach oraz działają 2 apteki. Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gomunicach, a nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców czuwa Komisariat Policji w Kamieńsku.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

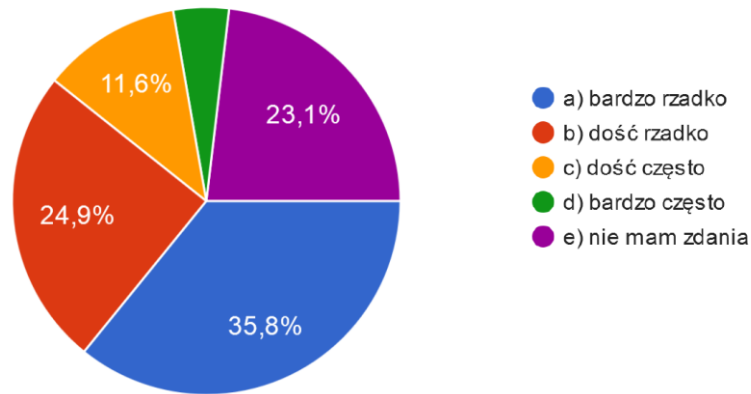
Skala przemocy domowej jest kwestią sporną. Trudno określić skalę zjawiska, ponieważ z jednej strony spada akceptacja społeczeństwa wobec takich zachowań a z drugiej strony coraz częściej ukrywa się takie przypadki. Ze zjawiskiem przemocy możemy się zetknąć w różnych miejscach i środowiskach. Przy opracowaniu niniejszego programu korzystano z badań przeprowadzonych przy opracowaniu Diagnozy Lokalnych Problemów Społecznych Gminy Gomunice.

1. Przemoc domowa w rodzinach uczniów.

W ankiecie dotyczącej atmosfery w domu uczniów wzięło udział 173 uczniów z czego 50,3% stanowili chłopcy, natomiast 49,7% ankietowanych stanowiła młodzież w wieku 14-15 lat. Młodzież odpowiedziała na pytanie o to, jak często doświadczają poszczególnych form przemocy w swojej rodzinie. Na najczęstsza formę przemocy badani wskazują krzyki i zakazy (odpowiednio 54 i 85 wskazań) oraz bicie i szarpanie (14 wskazań). Większość badanych uczniów z gminy Gomunice odpowiedziało, że nigdy nie doświadczyli przemocy w swojej rodzinie.

Pytanie: Jak często spotykasz się w swoim życiu ze zjawiskiem agresji ?

Wykres 1 . Częstość doświadczania agresji w swoim życiu przez młodzież.

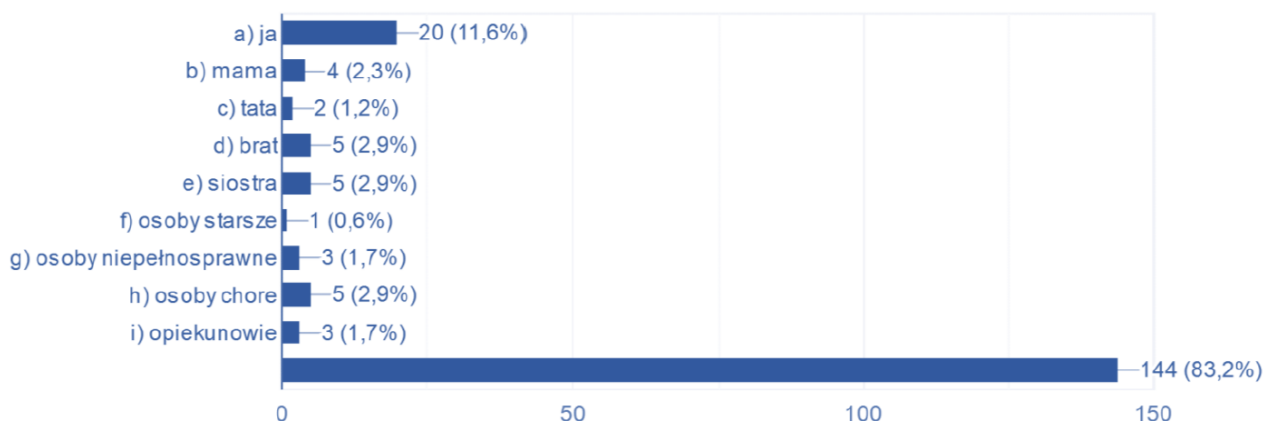

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

Pytanie: Kto w Twojej rodzinie doświadcza przemocy ?

Na pytanie o wskazanie kto w rodzinie doświadcza przemocy, badani na pierwszym miejscu deklarują, że takie sytuacje w ich rodzinach nie mają miejsca (144 wskazań), następnie wskazują na siebie (20 wskazań), 28 wskazań jest na brata, siostrę i osoby chore (5 wskazań), mama (4 wskazania), opiekunowie i osoby niepełnosprawne (3 wskazania), tata (2 wskazania).

Wykres 2. Ofiary przemocy w domach uczniów szkół gminy Gomunice.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

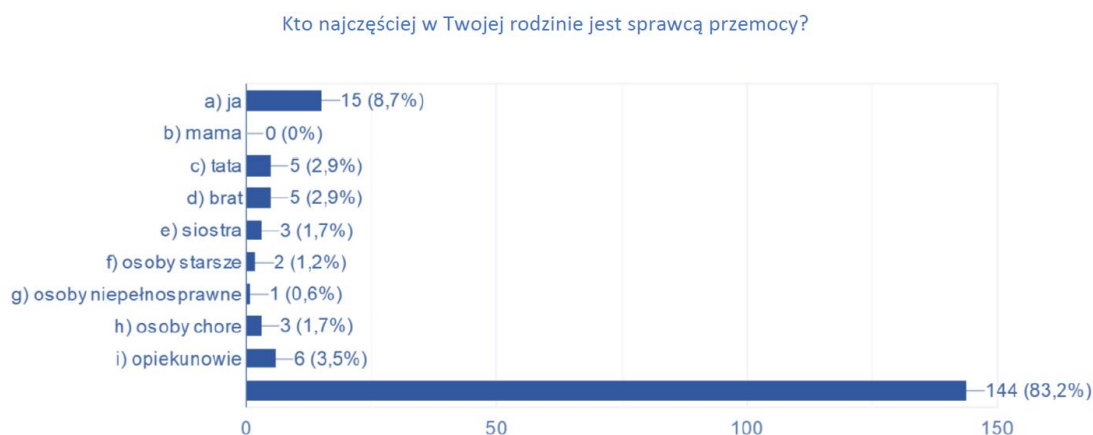
Pytanie: Kto najczęściej w Twojej rodzinie jest sprawcą przemocy ?

Natomiast młodzież, zapytana o to kto najczęściej w twojej rodzinie jest sprawcą przemocy, 144 osoby deklarują, że takie sytuacje w ich rodzinach nie mają miejsca, a następnie wskazują

na siebie (15 wskazań). Na pytanie jeśli takie sytuacje się zdarzają, to kogo prosisz o pomoc, młodzież wskazuje w pierwszej kolejności mamę i tatę (32 i 24 wskazań), 121 osób deklaruje, że takie sytuacje w ich rodzinach nie mają miejsca.

Najczęściej w rodzinach uczniów sprawcą przemocy domowej są sami uczniowie (15 osób wskazało na siebie).

Wykres 3. Sprawcy przemocy w rodzinach uczniów szkół gminy Gomunice.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

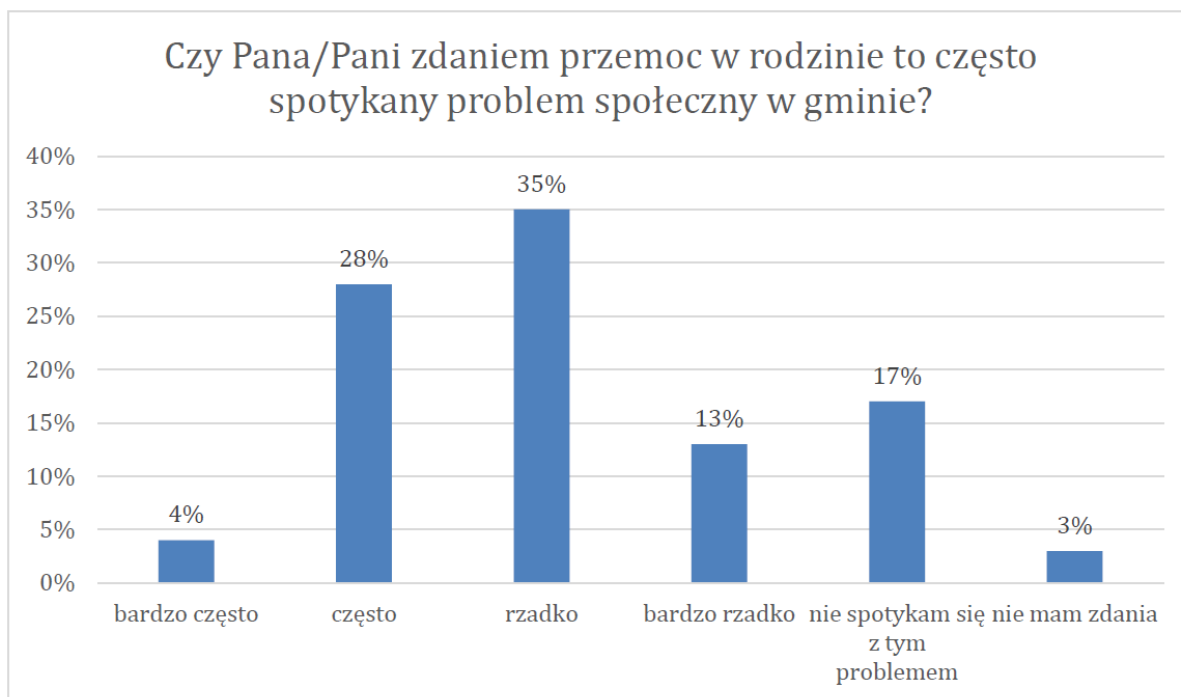
Badani zostali zapytani także o to, jak reagują na kłótnie z rodzicami. Tym razem mniej niż połowa ankietowanych deklaruje, że nie kłóci się z rodzicami (84 wskazania). Najczęstszą reakcją na kłótnie z rodzicami jest płacz, zamykanie się w sobie i izolowanie się (37, 36 i 20 wskazań), 8 osób wskazało na utratę zaufania do bliskich oraz zachowania agresywne.

Badana młodzież uważa, że głównymi przyczynami przemocy w rodzinie jest alkohol, narkotyki, inne uzależnienia (odpowiednio 102, 56 i 45 odpowiedzi). Na drugim miejscu młodzież wskazuje, że również nieumiejętność rozwiązywania sytuacji oraz nieumiejętność porozumienia się są przyczynami przemocy w rodzinie (w sumie 113 wskazań), 40 osób uważa, że przyczyną zaistnienia przemocy jest jej wcześniejsze doświadczanie. Ankietowani wskazali również takie przyczyny jak: zła sytuację materialną i zaburzenia psychiczne (38 wskazań) oraz potrzebę bycia ważnym (26 wskazań) i bezradność (26 wskazań).

2. Problem przemocy domowej w gminie Gomunice

Problem przemocy domowej był wskazywany jako jeden z częściej pojawiających się na terenie gminy. Zapytano badanych dorosłych czy uważają, iż przemoc w rodzinie jest problemem często spotykanym na terenie gminy Gomunice.

Wykres 4. Procent respondentów oceniających częstość przemocy w rodzinie jako problemu społecznego gminy.

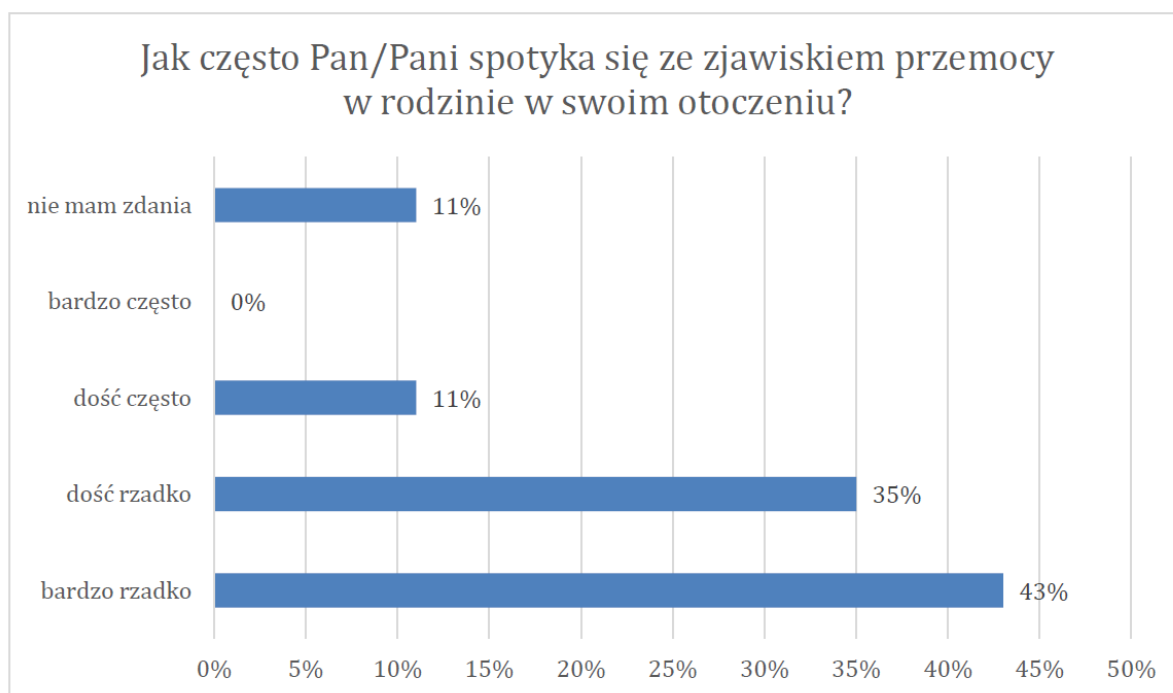

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

Najmniejszy odsetek badanych udzielił odpowiedzi skrajnej oceniającej, że przemoc w rodzinie to bardzo często spotykany problem społeczny w Gminie (4%). Podobny procent respondentów ocenił, że w danej kwestii nie ma wyrobionego zdania (3% badanych). Największy odsetek mieszkańców ocenia problem przemocy w rodzinie jako rzadki (35%) oraz częsty (28%). Za bardzo rzadką, uważa przemoc w rodzinie 13% ankietowanych. Natomiast 17% nie spotyka się z tym problemem.

Pytanie: Jak często Pan/Pani spotyka się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie w swoim otoczeniu ?

Wykres 5. Procentowy rozkład opinii respondentów na temat częstości spotykania się w swoim otoczeniu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

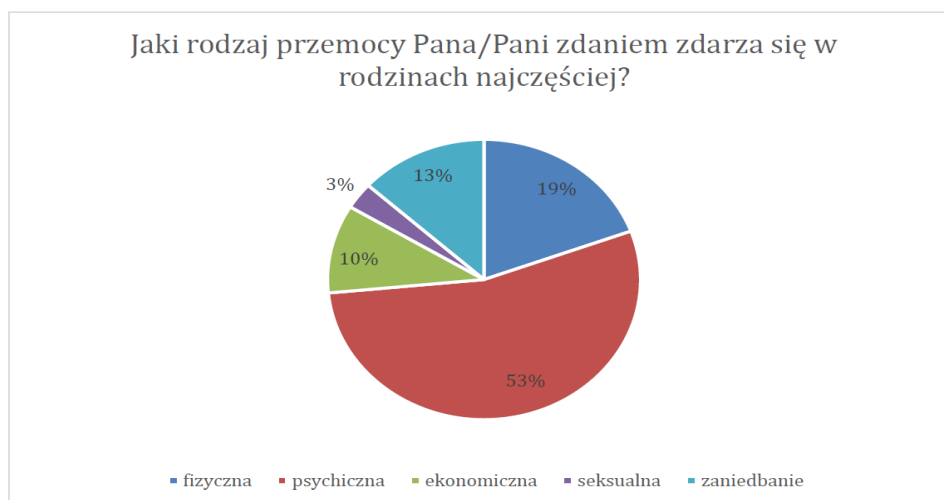

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

W swoim otoczeniu 43% badanych bardzo rzadko spotyka się z problemem przemocy w rodzinie, 35% dość rzadko, natomiast dość często 11% ankietowanych. Żaden z badanych nie ocenił skali problemu w swoim otoczeniu jako bardzo częstego, 11% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Pytanie: Jaki rodzaj przemocy Pana/Pani zdaniem zdarza się w rodzinach najczęściej?

Wykres 6. Opinia respondentów na temat rodzaju najczęściej występującej przemocy w rodzinie.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

Według badanych najczęściej pojawiającym się rodzajem przemocy w rodzinie jest przemoc psychiczna (53%), a według 19% ankietowanych najczęściej dochodzi do przemocy fizycznej. Porównywalnie, często w rodzinach stosuje się przemoc ekonomiczną (10% ankietowanych) oraz zaniedbanie (13% badanych). Najrzadziej wskazywaną formą przemocy była przemoc seksualna (tylko 3% badanych wskazało ten rodzaj przemocy jako najczęstszy).

Badanych zapytano również o to, kto w ich opinii jest najczęściej sprawcą oraz ofiarą przemocy domowej.

Pytanie: Kto najczęściej Pana/Pani zdaniem jest osobą doznającą przemocy w rodzinie?

Wykres 7. Wskazania badanych na kategorie ofiar przemocy w rodzinie.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

Pytanie: Kto najczęściej Pana/Pani zdaniem jest osobą stosującą przemoc w rodzinie ?

Wykres 8. Wskazania badanych na sprawców przemocy w rodzinie

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

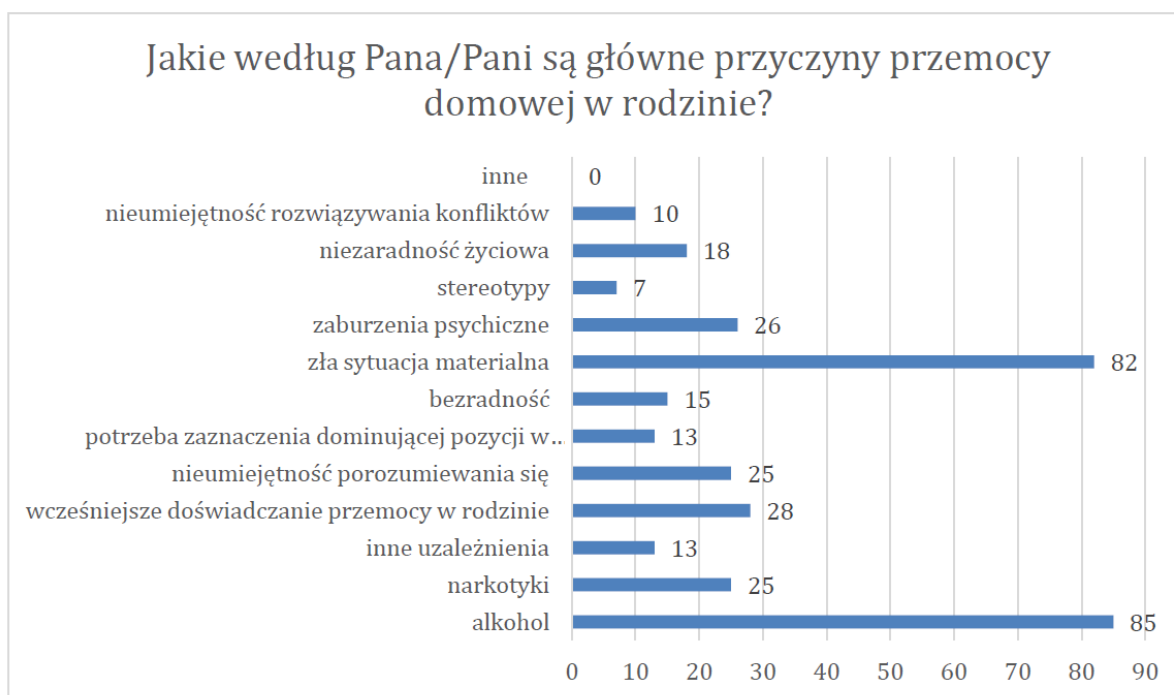
Jak wynika z przeprowadzonych badań, mieszkańcy gminy Gomunice uważają, że najczęstszymi ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci (67 wskazań) i kobiety (54 wskazań) 22 osoby wskazały osoby starsze jako potencjalne ofiary przemocy w rodzinie. Najrzadziej wskazywano osoby niepełnosprawne jako ofiary przemocy w rodzinie (5 wskazań).

Sprawcami przemocy w opinii mieszkańców gminy są najczęściej członkowie najbliższej rodziny tj: mąż (58 wskazań), konkubent (39 wskazań) i ojciec (38 wskazań).

Ankietowani wypowiedzieli się również na temat tego, jakie według nich są przyczyny przemocy domowej.

Pytanie: Jak według Pana/Pani są główne przyczyny przemocy domowej w rodzinie?

Wykres 9. Przyczyny przemocy w rodzinie według mieszkańców gminy Gomunice.

Źródło: Diagnoza Lokalnych Problemów Społecznych Gmina Gomunice 2020

Jak wynika z badań na pierwszym miejscu jest alkohol (85 wskazań) oraz zła sytuacja materialna rodziny (82 wskazań).

Badanym zadano również pytanie o to, czy słyszeli o procedurze „Niebieskiej Karty”, stosowanej w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. Aż 89% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o takiej procedurze, natomiast 8% badanych zaprzeczyło, by kiedykolwiek słyszało o tego rodzaju działaniach.

Przemoc w rodzinie w statystykach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie gminy Gomunice.

W 2016 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie gminy Gomunice wpłynęło 11 Niebieskich Kart założonych przez funkcjonariuszy Policji. Zespół kontynuował także pracę z 5 kartami z 2015 roku. Łącznie 16 rodzin, zostało objętych pomocą Zespołu. Natomiast w 2017 roku wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 8 rodzinach i kontynuowano pracę 5 rodzinach. W 2018 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 9 Niebieskich kart, a kontynuowano 4 procedury z lat ubiegłych. W analizowanych latach liczba procedur jakimi zajmował się Zespół Interdyscyplinarny nie uległa zasadniczej zmianie. W większości tych rodzin sprawcami przemocy byli mężczyźni, natomiast ofiarami kobiety, osoby starsze i niepełnosprawne. Sprawcy przemocy w większości nadużywali alkoholu. Wobec nich

zastosowano skierowanie do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gomunicach.

3. Pomoc i wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

W gminie Gomunice funkcjonuje kilka podmiotów świadczących pomoc i wsparcie dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. Jednym z nich jest powołany w 2011 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W pracach zespołu biorą udział kierownik i pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gomunicach, przedstawiciel Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gomunicach, pedagogzy szkolni, przedstawiciel Ośrodka Zdrowia w Gomunicach, dzielnicowy, kuratorzy sądowi. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gomunicach. Przy Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Punkt Konsultacyjny, w którym wyspecjalizowany terapeuta i psycholog udziela porad i wsparcia osobom uzależnionym od alkoholu oraz rodzinom borykającym się z problemami, w tym z problemem przemocy w rodzinie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gomunicach w godzinach pracy świadczy min. pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy, a w Urzędzie Gminy zatrudniony jest radca prawny, który udziela porad prawnych mieszkańcom gminy. Działa także punkt przyjęć dzielnicowego terenu Gomunice, który służy pomocą i wsparciem w rozwiązywaniu różnych problemów w tym również porad, konsultacji dotyczących problemu przemocy.

W Zespołach Szkolno – Przedszkolnych zlokalizowanych na terenie Gomunic i Chrzanowic realizowane są różnorodne formy wsparcia i pomocy dla uczniów stosujących i doświadczających przemocy, jak i dla ich rodzin. Są to głównie rozmowy indywidualne i dyscyplinujące oraz pogadanki i prelekcje. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Gomunicach prowadzi także terapię pedagogiczną i psychologiczną, a Zespół Szkolno- Przedszkolny w Chrzanowicach warsztaty z udziałem pedagoga i psychologa.

4. Realizatorzy Programu.

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gomunicach,
- b) Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) Komisariat Policji w Kamieńsku,
- d) Prokuratura Rejonowa w Radomsku,
- e) Sąd Rejonowy w Radomsku wraz ze służbami kuratorskimi,

- f) szkoły funkcjonujące na terenie gminy Gomunice,
- g) Ośrodek Zdrowia w Gomunicach,
- h) władze samorządowe,
- i) osoby fizyczne i społeczność lokalna.

5. Adresaci programu.

- a) osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
- b) osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- c) osoby i rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy,
- d) świadkowie przemocy w rodzinie,
- e) społeczność lokalna gminy Gomunice

VI. CELE PROGRAMU

Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Gomunice na lata 2020-2025 jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Cel główny realizowany będzie poprzez poniższe cele szczegółowe:

1. Inicjowanie i realizowanie działań służących poprawie sytuacji osób i rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
2. Minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Organizowanie wielowymiarowej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Realizacja celów programu

Cel 1: Inicjowanie i realizowanie działań służących poprawie sytuacji osób i rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Zmiana sposobu postrzegania przez mieszkańców Gminy problemu przemocy. 2. Inicjowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, mających na celu jej zapobieżeniu. 3. Opracowanie i realizacja indywidualnego planu	2020-2025	Zespół interdyscyplinarny GOPS, GKRPA

<p>pomocy.</p> <p>4. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc w środowisku lokalnym oraz o instytucjach ogólnokrajowych a także o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc.</p> <p>5. Popularyzacja wiedzy dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.</p> <p>6. Realizacja działań służących zapewnieniu pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.</p>		
--	--	--

Cel 2: Minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
<p>1. Działania prewencyjne w środowisku zagrożonym przemocą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szeroka dystrybucja broszur i ulotek dotyczących przemocy – działania o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy tj. szkolenia, pogadanki, prelekcje – upowszechnianie i promocja skutecznych sposobów zatrzymania przemocy. 	2020-2025	Zespół interdyscyplinarny, GOPS, GKRPA, Szkoły, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Cel 3: Organizowanie wielowymiarowej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy
<p>1. Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”.</p> <p>2. Podejmowanie działań interwencyjnych w związku ze zgłoszeniem przemocy w rodzinie</p>	2020-2025	Zespół interdyscyplinarny GOPS, Szkoły, Ośrodek Zdrowia

3. Informowanie o możliwości schronienia osobom doświadczającym przemocy		
4. Szeroko rozumiana praca socjalna w rodzinach skonfliktowanych.		

Szczegółowy harmonogram realizacji programu

Lp.	Zadania	Realizator	Termin	Wskaźniki
1.	Diagnozowanie przemocy w rodzinie, opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy rodzinie	Zespół interdyscyplinarny	Spotkania, diagnozowanie niezwłocznie po zgłoszeniu	Rodzaj podejmowanych działań i liczba osób objętych pomocą
2.	Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc w środowisku lokalnym oraz o instytucjach ogólnokrajowych a także o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc.	GOPS, szkoły, ośrodek zdrowia, GKRPA	praca ciągła	Liczba wydanych i rozpowszechnionych materiałów;
3.	Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy	Zespół interdyscyplinarny, Policja	Praca ciągła	zgromadzona dokumentacja

4.	Kierowanie osób uzależnionych do GKRPA	GOPS, Zespół interdyscyplinarny	według potrzeb	Liczba osób kierowanych
5.	Uaktualnienie wiedzy i podnoszenie kwalifikacji osób realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy	Szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego	według potrzeb i możliwości	Liczba szkoleń Liczba uczestników
6.	Szeroka dystrybucja broszur i ulotek dotyczących przemocy	GOPS, Policja, szkoły, GKRPA	dwa razy w roku	Liczba wydanych broszur i ulotek
7.	Praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą. Pomoc finansowa i rzeczowa	GOPS	według potrzeb	Liczba osób objętych pomocą
8.	Kontynuowanie działalności Punktu konsultacyjnego przy GKRPA	Samorząd gminy	raz w tygodniu	Liczba osób objętych wsparciem/liczba udzielonych porad
9.	Zatrzymanie i odizolowanie sprawcy przemocy	Policja, sąd, prokuratura	według potrzeb	Liczba osób objętych działaniem

Prognozowane efekty

Oczekuje się, że realizacja Programu na lata 2020-2025 przyczyni się do:

- pogłębienie wiedzy mieszkańców gminy Gomunice na temat zjawiska przemocy domowej,
- zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,

- zmniejszenie liczby przypadków zaistnienia przemocy w rodzinie,
- profesjonalizacja pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- wsparcie psychologiczne, socjalne i prawne osób doznających przemocy,
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- wzrost kompetencji osób zajmujących się pomocą osobom i rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- wzrost zainteresowania i udział społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania programu będą środki własne gminy przewidziane w planie finansowym. Środki na obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie przewidziane są po raz pierwszy w planie finansowym GOPS w Gomunicach na 2021 rok w kwocie 500 zł. W latach następnych planuje się pozyskanie środków ze źródeł zewnętrznych, w tym z funduszy europejskich. Działalność GKRPA, Punktu Konsultacyjnego, działu radcy prawnego finansowana jest na bieżąco z budżetu gminy Gomunice.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Osobą odpowiedzialną za monitoring i ewaluację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Gomunice będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring odbywać się będzie poprzez zbieranie i analizowanie danych dotyczących zrealizowanych i realizowanych działań w ramach Programu. Ocenie podlegać będą działania wraz z osiągniętymi wskaźnikami. Ustalone efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji Programu składanym przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do 31 marca każdego roku Radzie Gminy. Istotą funkcjonowania programu jest realizacja działań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb społeczności lokalnej. Monitoring i ewaluacja pozwoli sprawdzić czy zostały zrealizowane zakładane cele szczegółowe oraz jaki jest wynik realizowanych działań.